

13-ik szám 1883. BUDAPEST, ÁPRILIS 1. XXX. évfolyam.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és a egész évre 12 frt... Keltföldi előfizetésekre a postafizet megjelölt díj mellett is csatolható.

RAFAEL SANTI. SZÜLETÉSÉNEK NÉGYSZÁZADOS ÉVFORDULÓJÁRA.

URBINÓBAN, 1483. márczius 26-án pillantá meg a napvilágot minden időknek egyik legnagyobb festőművésze, Rafael Santi. Atyja, Giovanni Santi, vagyos ember, maga is festő és irodalmi műveltségű férfi volt.

Amott még a hagyományos formákhoz való hű ragaszkodással találkozunk, itt a gondolkodó, a teremtő géniusz szabad szárnyalással emelkedik a chablonszerűség fölé.

Kétségkívül már ekkor meglátogatta Rafael Florenzét, 1504-en túl állandó lakhelyét. Az életéről s személyes viszonyairól fenmaradt tudósítások cserben hagynak itt bennünket.

hatott, a legnagyobb mértékben elbűvölhette fogékony lelkét. Az első időkben Leonardo és Baccio della Pontá-nak volt legtöbb befolyása, különösen a Florenzben alkotott Madonna-képekre, melyeknek, az ő nyomdokaikat követve, piramidális szerkezetet adott Rafael is.

II. Gyula pápa maga köré gyűjté korának legnagyobb művészeit. Michel Angelo a sixtini kápolna kifestésével, Bramante a szent Péter-templom építésével foglalkozott; az utóbbi, hon-

RAFAEL SANTI. — SAJÁT RAJZA UTÁN.

ELŐ M A G Y A R Á L T A L Á N O S B I Z T O S Í T Ó T Á R S A S Á G B U D A P E S T E N.

Huszontudik évi zárszámla 1882. január 1-től december 31-ig. Mérleg számla 1882. december 31-én.

Financial statement table with columns for 'Kiadások' (Expenses) and 'Teljesítés' (Settlement). It details various categories like 'I. Társbiztosítás', 'II. Szállítvány-biztosítás', and 'III. Jégbiztosítás', listing amounts in Hungarian forints and cents.

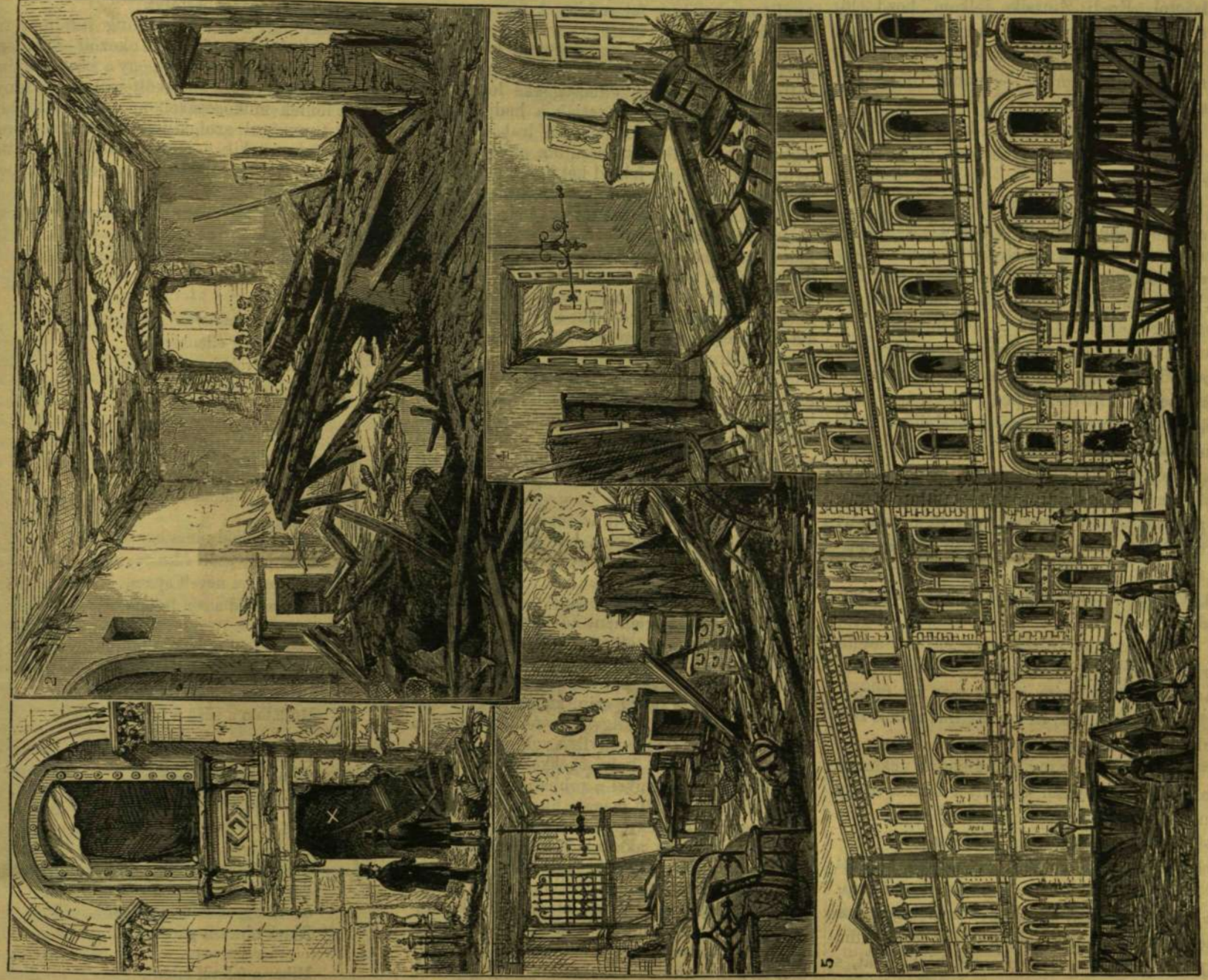
1882. évi nyereség... A fenti zárszámlát és mérlegeket megvizsgálták... Készítette: Jenev Lajos, a képzett könyvelés főnöke.

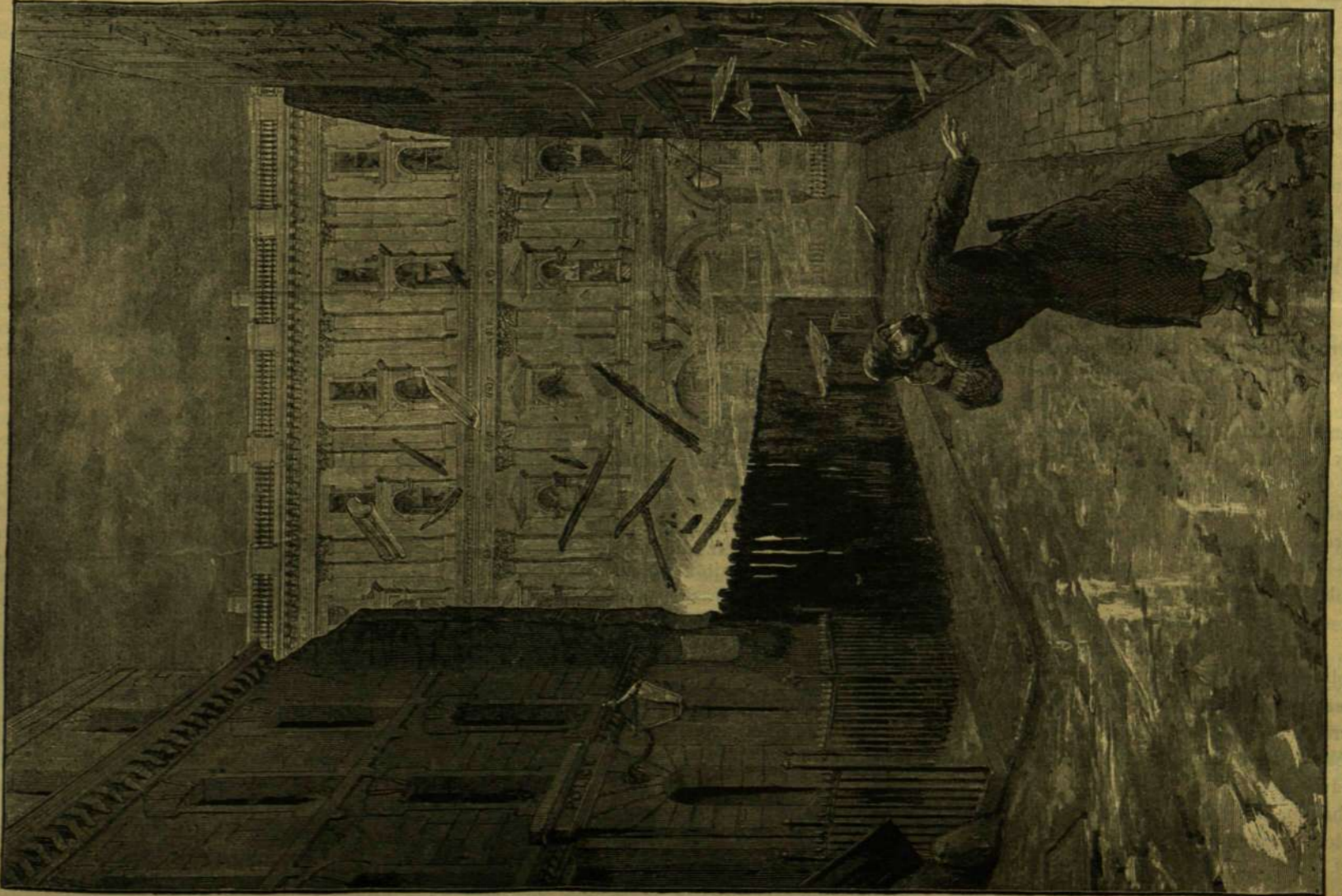
Harkányi Prigyes. Toth István. Székely István. Török István. Mannó István. Mészáros Miklós. Gr. Károlyi György. Gr. Dessewffy Emil. B. Edvös József. Gotsmann Miklós. Perger János. Frohlich Prigyes. Mészáros István. Somsich Pál. B. Sanyó Pál. Nádor István. Ujházy József. Lány Henrik. Ullmann János.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG ALAPTÓJÁNAK ELSŐ ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSE 1857 JULIUS 15.

BANZSIN GVOLA PESTMÉNTE.

1. Az ablak, hol a robbanás történt. — 2. A hivatalos szoba. — 3. A szolgák háló-terme. — 4. Váró-terem. — 5. Az épület kitéléje; az ablak, hol a robbanás szerkesztet elhelyezték.

A robbanás.

KISÉRLET A WESTMINSTERI KORMÁNYÉPÜLETEK FŐROBBANTÁSÁRA LONDONBAN.

Az óbester arca derültebb színt mutatott. Re bene gesta — indult a maga útjára.

Egy felesztendővel lett az idő vénebb. Kaszap Péternek ismét vendége érkezett. Azonnal felismerte benne az ő obesterét. A mit akkor elvitt, most meghozta. Leolvasta a tölgyfa asztalra a 30,000 frtot, de még tovább is akarta folytatni.

— Mit akar a nagyságos úr?

— Hát ez csak a tőke, most következik annak felesztendei kamatja.

Kaszap Péter visszatolta napbarnította jobb-ajával. Főlegyenesedett alakja, arcát az óbester kipiruló tekintetere szegezte s önértetes nyugalommal válaszolt.

— A pénzt uramnak, császáromnak kölcsönöztem, tőle pedig alattvalója nem fogad el interest. Vegye vissza a nagyságos ur. Sohasem óhajtanék olyan ország lakója lenni, melyben még felesztendei kamatot is elfogadnak.

A betegség, politikai bonyodalmak s erkölcsi fájdalmak által gyötört fejedelemre bizo-

lábait megmosni. E szokás eredete fölvihető a legeslegrégibb történeti forrásokig. Krisztus urunk maga is szentesíté e gyöngéd és megható gyakorlatot, tulajdon kezeivel mosván meg tizenkét tanítványa lábát az utolsó vacsora előtt. Az egyháza, követve Jézus példáját, szintén behozta ezt ama szertartásába, melyeket a nagy bét folytán istenítiszteletébe vegyít.

Több európai udvarnál, így a bécsinél, a spanyolnál, a bajornál, ép úgy mint a Vatikánban a pápa, a fejedelmek e kegyeletes hagyomány nyomán gyakorolják az önkényes önmegalázódás e ténjét az által, hogy husvét hétfőjén saját királyi kezeikkel mossák meg lábát tizenkét aggastyánnak.

Bécsben e szertartás különösen nagy fényvel megy végbe, mint az abból a képből is megítélhető, melyet ezuttal mutatunk be olvasóinknak. A császári palota egyik legnagyobb és legfényesebb terme, az u. n. lovagterem szolgál a szertartás színhelyül. Tizenkét férfit és tizenkét nőt, kiknek mindenike megaladta már a kilenczven évet, kiválasztanak s azokat a

költek. A látványt Swan-féle 15 milliméter átmérőjű kis lémpák segítségével hozták létre, melyek villamgépő Plantó rendszere szerint készült. Az egész készülék ebonitból legfeljebb 2 kilogramm súlyú s oly módon alakított, hogy a sav ki nem ömölhetik s hogy a tánczosnó derekán a ruha által elrejtetnek, míg egy könnyen kezelhető commutator által a fényt bármely pillanatban elő lehet idézni vagy megszüntetni.

* A szibériai fiatal menyecske csakhamar az esküvő után oly lakomára kell meghívni férje barátjait, melyet sajátkezüleg készít, s ha ez ebéd rossz, még szülőit is megszólítja miatta, míg ha jó, fiatalabb nővérei legkönyebben ez által szerezhettek férjét.

* Női láb, mint új szobrászati díszítmény. Egy angol utazó a Szahara déli részéből közelebb igen csinosan faragott elefántcsont női lábát hozott magával. E lábakat az ott lakó négerok a híres s egy évtizeddel ezelőtt az arabok által meggyilkolt afrikai utazó, Tinne kisasszony lábát után készítették, kinek elől rojtokkal ellátott magas cipője nagyon megtetszettek az ottani művészeknek. Gessi pasának, az egyiptomi Szudánban van egy oly széke, melynek mind a négy lába Tinne lábát után készült, s nemcsak a cipő, de a harisnya és a harisnyakötő

A LÁBMOSÁS SZERTARTÁSA A BÉCSI CSÁSZÁRI PALOTÁBAN.

nyára enyhítő hatással lehetett ennek az egyszerű embernek nyilatkozata. Ugy is már nem-sokára az örök álom nyugvóhelyén pihente az élet fáradalmait, a ki végnapjai egyikén e szavakat mondá környezetének: Óhajtanám, hogy ez irassék síromra: Itt nyugszik egy fejedelem, ki jó és tiszta szándékai mellett is elég szerencsétlen vala látni, hogy minden tervei hajótörést szenvednek!

Kaszap Pétert s testvérét Józsefet II. Lipót nemességel tüntette ki. Ma már vége a nemesség erős várának is; rombadült, elpusztult bástyáival együtt. Parszt, jobbgy emberek sinecnek többé. Vajha támadnának egyesült poraikból becsületes polgárok!

Sz. G.

A LÁBMOSÁS SZERTARTÁSA A BÉCSI UDVARNÁL.

Óségi szokás volt s részben még ma is az a vendégseretet érényt vallási kegyeletből gyakorló keleti népeknek, a fáradt vándornak, a ki a gazda küszöbén belül keresett pihenőt,

XV-ik században divatozott polgári ruhába öltöztetik, gazdag aranyozású hintókba ültetik, úgy viszik a császári palotába, hol tisztelettel fogadtatván, fölmennek a lovagterembe s ott a számukra elkészített emelvényen foglalnak helyt egymás mellett, jobbra a férfiak, balra a nők. Most megjelenik az udvar, utána a császári pár is, fényes környezetével, s a császár a férfiak, a császárné a nők felé indul s egyiknek a másik után lehuzván cipőjét és harisnyáját s vízbe mártván az aranyrojtos ruhát, azzal megnedvesítik az illető lábát, aztán egy másik ruhával megtörlik. Így mennek végig sorra mind a tizenkettőn.

Záradéku az aggastyánok mindenike egy kis erszényt kap ajándéku, néhány darab arany-pénzzel, mire ugyanazzal a pompával kísérik őket vissza lakásaikba.

EGYVELEG.

* Villamos tánczosnók. Egy londoni színházban a ballet-tánczosnók mellén és hájában valóságos ragyogó csillagok, napok, szentfények, stb. tündö-

is jól vannak utánozva. Átalában az új tárgy négerok közt meg van örökítve, a nélkül, hogy Tinne kisasszonyra gondolnának.

* Párisi inycenek most már valóságos kuriózumokról gondoskodnak. A walesi herceg párisi tartózkodása alatt minden héten valóságos ethnografiai ebédek voltak, felváltva orosz, kínai, spanyol, stb. Most ugyane társaság oly ebédet eszik, melyet a szokott renddel épen ellentétes módon tálalnak fel, először ugyanis a kávé és liqueureket, aztán a gyümölcsöt, tésztát, főzeléket, peccsenyét, hors d'oeuvre-t s végre a levest. A különöz modoru ebédeken sok párisi notabilitás vesz részt.

* A műnszteri állatvédő társaság pályadijt hirdetett ki oly költeményre, melyben a nők új divatját ostromolják, hogy kalapjuk vagy ruhájuk díszítésére éneklő madarakat alkalmaznak. A pályázatra 265 költemény érkezett be, melyeket a társulat most Walkürenritt gegen den Vogel- und Federputz auf den Damenbüten — czin alatt külön kötetben adott ki, felhíván a közönséget s különösen a nőket, hogy a pályaművek közt a legjobbat maguk jelöljék ki s itéletüket ez év május elsejéig közöljék az egylettel.

* Alagutat terveznek a Boszporus alatt is Skutari és Kostantinápoly között.

URBINO VÁROSA.

Rafael születésének jubileuma alkalmából meg kell emlékeznünk arról az olasz városról is, mely, bármily jelentékeny multja van is, ma már csaknem kizárólag hírneves szülőjének köszönheti azt, hogy az egész világ emlegetik. Urbino város, Anconától mintegy tíz mérföldnyire fekszik nyugat felé az Apenninek aljában s jelenleg mintegy 16,000 lakosa van. A városban most is fennáll a régi művészeti akadémia, s a volt hercegi palota; újabb nevezetessége az érseki lak és egy nagy gombostű-gyár, melynek termékeit messze földön nagyon becsülik. Sziklás talaja s régényes környéke minden utazó előtt emlékezetes.

A város fénykora

épen Rafael születése korára s az azt közvetlenül megelőző időre esett. A kis hercegségnek feje ugyanis ez időben Olaszország egyik legjelesebb embere, Montefeltro Frigyes volt, ki nemcsak a tudományok és művészetek szeretője kiválóan, de bölcsessége által nagy hírnévre tett szert. Udvara oly kitűnő volt, hogy bármely nagy királyi háztartással is versenyezhetett. Rendes kíséretében 45 gróf, 17 nemes ur, 5 titkár, 4 tudós, kik grammatikát, logikát és filozófiát adtak elő, 14 íródeák, 5 építőmester, 5 felolvasó, kik az étkezés ideje alatt vallásos vagy tudományos műveket olvastak fel s 4 kéziratmásoló volt. Könyvtára nagyon híres volt s maga a tudós herceg többet, mint 30,000 aranyforintot fordított reá. A hegytetőn gyönyörű palotát építtetett s Olaszország irodalmi és művészeti kitűnőségei csaknem állandó vendégei voltak. A derek herceg 1482-ben halt el, de fia, Guidobaldo, kit gondos nevelésben részesített, betegeskedése daczára folytatta atyja életmódját s csak az ő halála után, midőn a hercegség a Della Rovere családra szállott, kezdett meghonosodni Urbino-ban is az a léhaság, mely Olaszország udvarait a középkor végén egyáltalán jellemzi.

A nagy művész szülőháza a város egy meglehetősen ronda zugutczájában, a «contrada del monte»-ban van. Rafael hírenek gyors terjedése folytán az urbiniók nemzedékről nemzedékre megőrizték emlékét annak, hogy a művész itt született s már a 17-ik században emléktáblát alkalmaztak reá. E kegyelet daczára meglehetősen elhanyagolt épület, sok ideig buzarakárnak is használták s csak mintegy 10 évvel ezelőtt vette meg s gondozza az urbinió képzőművészeti akadémia. Tervezik, hogy mint Michel Angelo florenzi házában látható, itt is egy kis gyűjteményt állítsanak össze, mely Rafaelre emlékeztet, de tényleg azonban ma még nem látható benne más, mint egy fresko-kép, mely állítólag Rafaelt és anyját ábrázolná.

Rafael születésnapját Olaszország minden városa megülte márcz. 28-án, legfényesebben Róma, hol porai nyugosznak és Urbino, a hol született.

Urbino-ba külföldi művészi körök küldöttjei is érkeztek, s itt Minghetti, a volt miniszter tartott beszédet. A várost kivilágították, nagy jelmezes meneteket rendeztek s megnyitották a kiállítást, melyben a Rafael-szoborra érkezett pályázó művek vannak kiállítva. Az ünnepek, zenészi és szini előadások több napig tartanak s vasárnap nagy népünneppel végződnek. Rómában a polgármester manifesztummal hívta föl a polgárságot a nap megünneplésére. A ba-

ATHENEI ISKOLA. — RAFAEL FALFESTMÉNYE A VATIKÁNBAN.

tor király külön követet küldött. A külföldi tudományos és művészeti egyesületek is képviseltették magukat. A Capitoliumban rendezett ünnepen megjelent a királyi pár is az államférfakkal. Innen indult a menet a Pantheonba, Rafael sírházhoz, hol a koszorukat helyezték el.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG MEGALKALULÁSA.

— Benczur Gyula festménye. —

1857. július 15-ikén történt, hogy a nemzeti kaszinó termében a közélet terén előkelő szerepet viselő férfiak gyűltek össze, megtartandók egy nemzeti nagy pénzintézet alakuló közgyűlését, melynek hosszúra nyult előmunkálataiban Lévay Henriknek orozlámrésze volt s ki ez alkalommal annyira kiérdemelte ama jelesek bizalmát, hogy őt a tervezett s most megalakított pénzintézet, az «Első magyar általános biztosító társaság» vezérigazgatójának választották. Huszonöt éve ennek s az akkor megválasz-

tott vezérigazgató ma is ott áll az intézet élén, mely az ő vezetés alatt megszilárdulva, ma egyike a legszilárdabb ilyenemű intézeteknek nemcsak az országban, de mondhatni, az egész kontinensen.

A vezérigazgató eredménydus munkásságának, mint azt már volt alkalmunk említeni, huszonöt éves jubileumát fényesen ünnepelte meg a társaság, s annak tisztviselői, Ormódy Vilmos igazgató indítványára készült nagyszemélyű képet nyújtottak át az ünnepeltnek, történeti és művészeti tekintetben egyaránt nagy becsű képet, mely az intézet megalakulásának jelenetét tünteti föl s melynek rajzát ez alkalommal olvasóinknak bemutatjuk.

A kép Benczur Gyula nagyíró festőnk műve, melyről Keleti Gyula

jeles műtészünk a következőket írja:

A feladat: mintegy 20 élethosszú s az ötvenes évek polgári ruhájába öltözött férfialakkal képét adni egy részvénytársulat alakító közgyűlésének, — a színjáték mesterére nézve, ki Rubens álmaiban kéjeleg, s korán sínes hozzászokva, mint mi, nagy képelete szárnyait a zöld asztalhoz szögeztette, — nem lehetett csábító. Csak az a gondolat, s hovatovább az a meggyőződés, hogy ezen első pillanatra közönyösnek s hálátlanok látszó feladat révén mégis érdekes, sőt századunk nemzeti szellemében valóságosan korfeszítő történelmi képet lehetne alkotni, ez birta Benczur Gyulát reá, hogy a megbízást elfogadja s legjobb erejét, négy hónapon át pedig teljes idejét e kísérletnek szentelje.

A mű súlypontja ama szerencsés körülményben rejlik, mely megengedte a művésznek, hogy az alkalmi mű keretében nagyobb számú jelesink élethosszú arcképeit egyesíthesse; oly férfiakat, kik századunk közepé táján, tehát egy hozzánk még közelebb eső időben, a magyar politikai és nemzetgazdasági törekvések mozgalmaira ráütötték szellemi fölényük bélyegét.

Deák, Eötvös, Sennyey, Apponyi, Szögyény, Desseffy, Somssich, Urményi, valamint a polgári körökből kiváló férfiak közül is többen élénken érdeklődtek a magyar biztosítási ügylet keletkezése iránt s amaz alakuló közgyűlésben is részt vettek. Jó részük már nem él többé. A kidőlt vezérférfiaknak, valamint a még életben levő jeleseknek a megszólalásig hasonló, bár 25 évvel szellemsen megfijított képmásait látjuk a zöld asztal körül fesztenül csoportosítva festményünkön. Az előtérben Deák Ferencnek karos székben, kényelmesen hátradőlve ülő alakját, szájában a soha ki nem alvó szivar, s plajbászt forgatva soha nem nyugvó keze között. Arczáról leragogyó ránk az a feledhetetlen, csak ő neki sajátos, dévajul jóakaró mosoly, melylyel úgy meg tudta nyerni hódoló szeretetét mindannyiunknak. Kissé hátrább mellette báró Eötvös Józsefnek gondolatokba merült jósgos alakja, keresztbe vetett karokkal. Megtámadt egészsége daczára elhalasztotta volt fürdői útját, hogy a közérdeku ügy tárgyalásánál jelen legyen. Ezen csoportozathoz sorakozik, a kép bal széle felé, az asztal körül ülve: Szögyény László, gr. Apponyi György, majd, mint a gyűlés elnöke, gr. Károlyi György és gr. Desseffy Emil. Az asztalon túl: Perger Ignác, Fröhlich Frigyes és Sennyey br., a kép jobb oldali felében mint álló alakok: Lévay Henrik, a nap hőse, kit Urményi József, Nádosy István, Ullmann Károly s mások üdvözölve a terembe ve-

RAFAEL SZÜLŐHÁZA URBINÓBAN.

Vérszegénység, sápkór- láz, étvágyhiány, ideg- gyengeség ellen általánosan legjobbnak ósmert gyógyszer a **TOKAJI CHINA-VAS BOR**, mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügm. engedélyvel látottat el. Kellemes ízű, kitűnő étvágygerjeszt, s a gyenge, sápadt nőknek és gyermekeknek gyorsan hoz a meg az erőt, elvességet és egészséges arcszínt. **Főrakt. Budapest, Kálmán-ter. Magy. korona gyógyszerár,** honnan postai utányt mellé is kapható. — Raktárak nagyobb vidéki gyógytárakban is vannak. — Minden üveg aláírásunkkal van ellátva. **Sztupa és Krieger.**

Gyors és biztos segély gyomor bajok és azok következményei ellen.

Az egészség fentartása

egyedül csak a jó emésztés fentartása és előmozdítása alapszik, mert a jó egészség és a testi és lelki épesség ez az alaptétele. Az emésztés szabályozása, a kellő vérkeringés előérése, a megromlott és hibás véralkatrészek eltávolítása a legjobbnak bizonyult hátszser, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

Dr. Rosa életbalsama,

mely a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gondal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál nevezetesen az étvágyhiány, a savanyú felbőgés, a puffadás, émelygés, has- és gyomor fájás, a gyomorgörcs, a gyomornak fellétehelése, az elnyakosodás, a vértorlás, aranyeres bántalom, a női betegségek, belbajok, a r s ztkór- és lépkór (emésztési zavarok következtében) ez az emésztés összes működésére élénkítőleg hat, tisztá és egészséges vért hoz létre, s a beteg testnek előbbeni erje és egészségét megadatik. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez máris a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb nép- és házi gyógyszeré vált s általános elterjedésnek örvend.

1 palacczkal 50 krajczár, dupla üveggel 1 forint.

Több ezer elismerő s dicsősé irat van kitéve szives betekintés végett. — **Bármentes levélbel megkeresésekre utánytél mellett mindenrová megküldetik.**

Óvni! Minden kellemetlen félreértés ki-erülése végett felkérem a t. ez. revőket, mindenütt határozottan csak **Dr. Rosa életbalsamát** kéri. Fragner B. gyógyszerárától Prágában, mivel azt tapasztaltam, hogy némely helyen, ha csak egyszerűen életbalsamot kérnek, a nem teszük hozzá, hogy **Dr. Rosa-féle életbalsamot**, akármilyen hatásnőküli keverék lesz adva.

Valódi Dr. Rosa életbalsama kapható a főraktárban: **Fragner B.** gyógyszerárában «zu a schwarzen Adler» Prága, Kleinseite, a Spornergasse sarkán 205. szám. — **Budapest:** **Török József** gyógyszeráránál; továbbá a következő városok gyógyszeráráiban: Baán, Bonyhád, Bozovics, Debreczen, Eger, Kadarkut, Kaposvár, Karansebes, Késmárk, Kis-Szeben, Lugos, Makó, Malaczka, H-Mező-Vásárhely, Miskolcz, Sopron, Pozsony, Rótság, Székesfehérvár, Szarcsa, Szeged, Temesvár, Szabadka, Nagy-Szombat, Nagy-Becskerek, S. A.-Ujhely, Vág-Sellye, Veszeg, Tisza-Ujlak, Zala-Egerszeg.

Minden gyógyszerár, valamint a fűszerkereskedések legnagyobb része raktáron tartja ezen életbalsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemese házi-kenőcs,

biztos és kipróbált szer gyulladásk, sebek és daganatok gyógyítására.

Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyulladása, terjedése és keményedésénél, a gyermek elválasztásánál, genyvedésnél, vérdaganatoknál, gyenyfakadásoknál és pokolvarnál; körümdaganatnál s az ugynevezett körömméreg-ád a kézen, vagy lábón; keményedéseknél, duzzadásknál, mirigydaganatoknál, szalonadagnál, hollteteműl, köszvényes és csúszos daganatoknál; időleges csukló-lóbnál, a láb, térd, kéz és csipőkben; ficzamadásoknál; a fekvéstől kiebesedéstől; kipállott láb- és tyukszemre; feltört kezek és sörörforma csepekedésnél; rovarcsípések által okozott daganatoknál; régi vagy genyvedő seb knél; rákos daganatoknál; feltört lábknál, a csontthártya gyulladásánál, stb. — Minden gyulladás, daganat, keményedés, duzzadás a legrovidebb idő alatt gyógyították, a hol azonban már a genyképződés beállott, a daganat a legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felsziva és meggyógyitva lesz. — **25 és 35 krajczáros szelenczkben.**

Fül-balsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz hallás meggyógyítására, s teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — **Egy palacczkal 1 forint.**

Tisztelt uram!

Hosszabb ideig gyomorhurutban szenvedve, melyhez még makacs hidegletés is járult, orvosi segély dacára annyira lefogytam, hogy már járni is alig bírtam. Ekkor, dacára, hogy az ugynevezett egyetemese gyógyszerek iránt ellenszenvv-l vagyok, elhatároztam az ön dr. Rosa-féle életbalsamját megkóstolni, s azt az utasítás szerint használtam is. Nyolcz napi használat után megjött az étvágy, s 4 nagy palaccz elfogyasztása után egészségem helyreállt. A kik ismernek, hámulnak jelenlegi jó kínésésem. Kellemes kötelességemnek tartom tehát kitűnő orvososságáért legforróbb hálámat nyilvánítani, s törekedni fogok azt minden hasonló bajban szenvedőnek a legjobban ajánlani. Semmi ellenvetésem nincsen, ha ön e sorokat, névalírás nélkül, nyilvánosságra akarja hozni. Miután dr. Rosa életbalsamát mint házi szert mindig kényél akarom tartani, kérek abból 16 palacczkal utányt mellé. Maradtam teljes tisztelettel

W. J. es. k. főhadnagy a 8. táizer-czr, Nagyszebenben.

T. Fragner úr!

Kérem Ön postával a mellékelt 10 frtért egy szekrénykét 10 palaccz dr. Rosa-féle életbalsammal küldeni. Egyuttal engedje meg, hogy Önnel tudassam, miszerint a gyógy szer kitűnő hatással bír; mert 3 hónap óta, mióta vele élek, nem érzek tíz éves gyomor fájásomból semmit sem. Ném, ki májbjában sok éve szenvedett, szintén egészséges lett e szerrel, valamint gyermekeimet is a legjobb egészségükben megtartja. Főként pedig az e helyütt nagyon gyakran fellépő lázról véd meg bennünket. Fogadjon teljes nagyrabecsülésemet s maradtam öszinte tisztelettel

Masalski Kázmér, vasuti munkálatok felügyelője Alexínáczban, Szerbiában.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvrusnál kapható:

PAYN JAKAB.
EGY FEDÉL ALATT.

ANGOL REGÉNY.

ÁTDOLGOZTA
SZÁSZ KÁROLY.

15 KÉPPEL. Ára ürtve 1 frt 20 kr. 15 KÉPPEL.

A Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalában

Budapest, egyetem-utca 4. sz. alatt a

következő hetilapokat lehet megrendelni:

XXX. évfolyam. **VASÁRNAPI UJSÁG** XXX. évfolyam. szépirodalmi és ismeretterjesztő hirlap; hasábjain a legjelesebb írók működnek közre; a filmerülő személyi és tárgyi nevezetességeket alapon magyarázótt képekben, az érdekes eseményeket hirtirovataiban lehető leggyorábban és teljesen közli: beltartalom, külön, menyniség néve a világ legerjedtebb hasonló vállalataival versenyez; bekötve 4-500 művész kiállítá kőppel díszített több mint száz nagy ivnyí terjedelemben meg-megújuló olvasmány; nem mlle, sőt növekedő értékű darabja minden házi könyvtárnak.
A Vasárnapi Ujság előfizetési ára évnegyedre 2 frt, a «Világkrónikával» együtt 2 frt 50 kr.

POLITIKAI UJDONSÁGOK

(XXIX. évfolyam.)

sem pártoktól, sem kormányhatalomtól nem «befolyásolt», teljesen független politikai lap, mely a hét eseményeit fontosságukhoz képest bővebben vagy rövidebben, de semmiké is nem feledve, összefoglaló, kelő magyarázattal ellátott gondos és hű összeállításban tárja az olvasó elé s a közönség együtt találja benne miniat, a mi napi lapokban elszórtan megjelen, — a mely ekként kívánót ily vidéken, hol a hírszó postájára s napi értesülést különben is megnehezíti, a napi lapokat is lehetőleg pótolja. — A Politikai Ujdonságok újabbán «Magyar Gazda» cím alatt havonként kétszer megjelenő gazdasági képes lappal van bővítve.
A Politikai Ujdonságok előfizetési ára évnegyedre 1 frt 50 kr, a «Világkrónikával» együtt 2 frt. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt évnegyedre 3 frt, a «Világkrónikával» 3 frt 50 kr.

Az előfizetések a Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalához, Budapest, egyetem-utca 4. szám címzendők. A t. ez. gyűjtőknek egyszerre beküldött tíz előfizető után az illető lapokból egy ingyenpéldánnyal szolgálunk.

Legolcsóbb hetilap a magyar nép számára

X. évfolyam. **KÉPES NÉPLAP** X. évfolyam.

a kevésbé tehetsé osztály vasárnapi ujsága és politikai hirlapja, a legolcsóbb és legerjedtebb néplap a hazában; közöl közhasznú elmélkedéseket, elbeszéléseket, mulatságos és tanulságos történeteket, érdekes leírásokat képekkel, s e mellett hétről-hétre figyelemmel kíséri az előforduló nevezetesebb eseményeket. «Politikai Híradó» című rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket teljes rövidséggel előadja, pártatlan, elfogulatlan igazságszeretettel, s mindenkor teljesen független meggyőződéssel értelmezi.

A Képes Néplap előfizetési ára félve csak 1 frt, — a «Világkrónikával» együtt félve 2 frt évnegyedre 1 frt. (Csupán a «Képes Néplap»-ra évnegyedre előfizetést nem fogadhatunk el.)
A «Képes Néplap» melléklapja: a

VII. évfolyam. **VILÁGKRÓNKA** VII. évfolyam.

képes heti közlöny; mióta bővített terjedelemben jelen meg, addigi közölményei mellett állandóan nagyobb elbeszéléseket és regényeket is nyújt olvasóinak. Igy Verna Gyula kitűnő francia írók már két érdekesregényét új regényét közzölte s az ő legújabb regényét közli jelenleg is. (Egy-egy ily illusztrált regény külön kötetben alig szerkeszhető meg annyiret, a mennyi e képes heti közlöny egész évi előfizetési ára: 2 frt.) — A Világkrónika ezen felül, mint hetilapjaink közölményeinek kiegészítője, a hazai és külföldi általánosab érdekl eseményeket, az azokban kiválóan szor-pis személyiségeket népszerű nyelven írt magyarázatokkal kísért képekben mutatja be; közöl tájékoztató cikkkeket, uti rajzokat, nép- és tájismertetéseket, szemléltető jelentéseket, a hazai és külföldi köz érdekl mozzanatokról, találmányokról, főfedezésekről, úgy szintén mulattató apró közle-ményeket, közhasznú tudnivalókat stb.

Az előfizetések a Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalához, Budapest, egyetem-utca 4. szám címzendők. A t. ez. gyűjtőknek egyszerre beküldött tíz előfizető után az illető lapokból egy ingyenpéldánnyal szolgálunk.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent:

MAGYAR KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensív) kertgazdászati foglalatja,

UTMUTATÓ KALAUZ

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magnemesítés, honosítás és virágos kert hasznónál mivélésére.

A kertészet minden rendű ügybarátainak, legkivált pedig kisebb földbirtokokosok használatára.

IRTA
FARKAS MIHALY.

(Számos a szöveg közé nyomott metszetekkel.)

Ara füzve 2 frt o. é.

Szerző e művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi egy mint egyházi viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól felfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészekdözönség figyelmét méltán kériemli.

14-ik szám 1883. BUDAPEST, ÁPRILIS 8. XXX. évfolyam.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félve — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 frt, félve — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt, félve — 3 • Külföldi előfizetésekhöz a postaiak meghatározott viteldi is csatolandó.

SZÉKHELYI MAILÁTH GYÖRGY.

(1818—1883.)

MULT hét csütörtökjének reggelén iszonyu gonoszított rémhíre ébredett Budavára s a főváros s az egész ország, Mailáth György, az ország bírāja, a főrendiház s a legfőbb ítélőszék elnöke, a haza legkitűnőbb és legtekintélyesebb fiaí egyike meggyilkoltatt; meggyilkoltatt ily kétségbeejtő módon, a mi jobb természetünk fellázadását idézné elő — s a legmélyebb erkölcsi undor érzetét keltené bennünk akkor is, ha annak a legkisebb embertársunk s nem a legnagyobb és legjelesebb férfiak egyike esett volna is áldozatul.

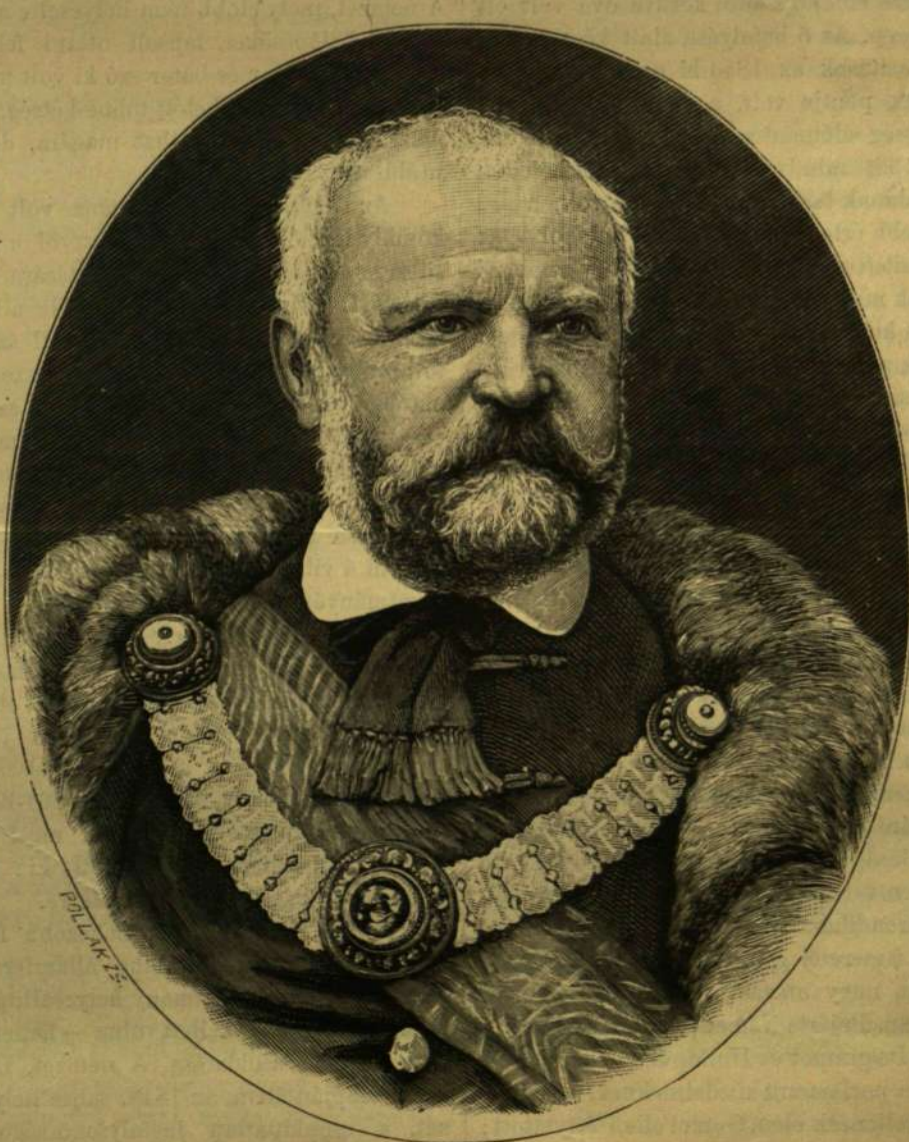
Mert valóban Mailáth György azok egyike volt, kik — az öregség végelgyengülésében, vagy a legőzhetően betegség korágyán malva is ki — megsirathatatlan veszteség érzetét ébresztenék szívünkben. Ritka tehetségekkel, az ész és a jellem valóban kivételes adományaival ruházva föl, nagy érdemű és nagy fényű elődök sarja, nyomaikon emelkedve magasra, de érdemben és fényben felülmulva őket, a korona és a haza körül halhatatlan érdemeket szerzve, a legnehezebb időkben törhetetlen jellemnek, pártatlan igazságszeretetnek, áldozatkész hazafiságnak s önzetlenségnek adva kétségbevonhatatlan bizonyítékait, egyenlő magasságra emelkedve a közélet polcain s a nemzet tisztületében és a korona bizalmában, oly anyagi és szellemi fölényt ért el, melyre milliók közül alig emelkedhetik egy — pótolhatatlannak látszó ürességet hagyva maga után kidőlésben, önkénytelenül ragad a felkiáltásra: hogy ilyen embernek így kell elesnie!

Gyilkosait föltalálhatják s jogérzetünk követeli, vajha feltalálnák, hogy ily undok gonoszság emberileg se maradjon megtorlatlanul; a kérérlhetetlen igazságszolgáltatás boszut állhat érte, s követeljük, hogy álljon is boszut; de ő nem lesz visszaadva nekünk — családjának s a hazának — s a boszuállás semmit sem hozhat helyre abból, a mi elkövetettet, semmit sem szerzhet vissza abból, a mit benne elvesztettünk!

Mailáth György korán lépett a közélet terére, mint kiváló családunk sarjai abban az időben rendesen. A Mailáthok, nemzedékeken át kiváló előszeretettel ugyan a bírói pálya iránt, általában a közélet minden tévein jeleskedtek. A család székhelyi előnével bíró ága,

melyhez ő is tartozott, nem oly régi, mert csak a XVII. század közepéről ered; de a Mailáthok már az előtt is nevezetes helyet foglaltak el hazánk közéletében s történelmünkben. Bonfin Maylátnak, Turóczy Mojnótnak írja a család nevét s mindkettő Ákus kún vezértől származtatja. Borich mellett is vitézkedett egyik unokája s a vak Béla pártfelei által aprított össze Sajónál. Mailáth István, szünyszegei előnével, nagy ember volt Erdélyben a Zápolyák idejében. A mohácsi vészben is jelen volt, mint fiatal dalia, Lajos király közvetlen közelében. Azután Zápolya mellé állt Ferdinánd ellen; s midőn Gritti Lajos, a cselszövő olasz,

Czibak Imrét orvul megölette, a boszut állni kész hadak élére állt. Zápolya után hatalmas pártja volt, mely őt akarta a fejedelemségre emelni. De török fogságba került s ott is veszett el, mint Török Bálint. A szünyszegei Mailáth-ág már a XVI. század végén kihalt; de a székhelyi ág, mely csak azután kezdett emelkedni, maig is virágzik. Józsefben, — e néven másodikkban — grófi méltóságra is emelkedett a mult században, s e grófi ágból származott Antal, a kancellár, ki gr. Pálffy Fidél után a bécsi kormány ellen méltán felbőszült nemzetet, tapintatosságra által ki tudta békíteni a koronával s mikor a 67-ki kiegyezés után a delegációban elnökölt, ama

SZÉKHELYI MAILÁTH GYÖRGY.

Koller K. tanár fényképe után.